

Bilag I. til Betænkningen, og hvori det blandt andet oplyses, at Foreningen den 31. December 1918 havde 19 888 Debitorer, af hvilke 14 592 havde Laan af Størrelse fra 600 Kr. til 10 000 Kr. Deraf fremgaar jo tilstrækkelig klart, at den Udvidelse for de egentlige Husmandsbrugs Vedkommende, som ogsaa vi fra vor Side gaar med til, nemlig op til en Vurderingsgrænse af 20 000 Kr., vil kunne gribe meget dybt ind i vest- og sønderjydske Kreditforenings Omraade.

Men medens vi har kunnet gaa med til den foreslaaede Vurderingsgrænse for de egentlige Husmandsbrug, har vi ment at maatte opretholde Forskellen mellem disse Husmandsbrug og Huse uden Jord. Der er i Virkeligheden stor Forskel paa disse to Grupper af Ejendomme, og vi har ment, at det vilde være rigtigt, at denne Forskel, som ogsaa har været fastholdt nu i adskillige Aar, blev opretholdt. Vi har ikke ment at kunne gaa højere for Huse uden Jord eller dog med et ringere Jordtilliggende end 1 ha end til 16 000 Kr., og det er min og mit Partis Opfattelse, at vi ved de Udvidelser af Vurderingsgrænsen, som vi mener at kunne gaa med til, ganske sikkert er kommet højt nok op.

Endelig har vi ved vort Ændringsforslag ønsket at faa vedtaget en Bestemmelse om, at disse Udvidelser af Vurderingsgrænsen skal være midlertidige, thi det er jo dog ganske klart, at hvis vi faar en Nedgang i Ejendomspriserne, saa vil saadanne Vurderingsgrænser, som vi her er gaaet med til: 20 000 Kr. for egentlige Husmandsbrug og 16 000 Kr. for Huse uden Jord, bevirke, at Husmandskreditforeningerne kan give Laan i Ejendomme, som det aldrig har været Hensigten, at de skulde have med at gøre. Hvis man tænker sig, at man kom ned til de Priser, som fandtes umiddelbart før Krigen, vilde f. Eks. Huse med mindre Jordtilliggende end 1 ha, men til en Vurderingssum af 16 000 Kr., i mangfoldige Tilfælde være Villaer, og det har sikkert ikke været Meningen, at Husmandskreditforeningerne særlig skulde befatte sig med Villaer, og sikkert heller ikke, at Statsgarantien skulde komme saadanne til gode.

Vi har paa Grundlag af disse Betragtninger stillet Ændringsforslaget under Nr. 3, hvorved vi altsaa har tiltraadt, at Vurderingsgrænsen for de egentlige Husmandsbrug sættes til 20 000 Kr., medens den for jordløse Huse sættes til 16 000 Kr. og saa Laanesummen i Forhold dertil. Slutningen af vort Ændringsforslag gaar ud paa, at

disse Bestemmelser kun skal have Gyldighed for Laan, som stiftes senest 11. December Termin 1925. Dette skal forstaaes saaledes, at hvis ikke der vedtages en anden Lov, eller denne Lov fornyes, saa bortfalder disse Bestemmelser, saaledes at vi fra 1925, 11. December Termin, falder tilbage paa det, som nu er gældende Lov. Jeg tror, det vil være i Husmandskreditforeningernes egen Interesse, at man tiltræder vort Ændringsforslag. Jeg tror, det vil skade ikke blot dem, men tillige de andre Kreditforeninger og Laantagerne, hvis man hidfører, hvad jeg kunde kalde en usund Konkurrence mellem disse Laaneinstitutter. Derfor vil jeg meget anbefale det høje Ting at stemme for det af os stillede Ændringsforslag.

Raffnsøe: Da mit Partis Medlemmer i Udvalget er forhindrede i at være til Stede, skal jeg anbefale Tinget at stemme for Ændringsforslaget under Nr. 4, stillet af Mindretallet, idet jeg i øvrigt henviser til Bemærkningerne i den trykte Betænkning.

Jacob Christensen: Naar jeg har bedt om Ordet, er det nærmest for at nedlægge en Protest mod to urigtige Paastande, der er fremsatte i Betænkningen af det konservative Partis Udvalgsmedlemmer. Det er for saa vidt beklageligt, at de ikke er til Stede, men det turde i hvert Fald ikke være min Skyld. Og jeg mener ikke, at disse Udtalelser bør staa uimodsagte. Det hedder i Betænkningen: „Da Husmandskreditforeningerne i sin Tid ønskede oprettet, var det ikke for at give Laan i Huse uden Jord, men for at give Laan i de smaa Landbrug, altsaa til Husmænd, der havde nogen Jord. Det var dem, man ønskede at give de særlige Rettigheder, der blev givet; man tænkte ikke særlig paa Landarbejdere med Huse uden Jord“. De, der har skrevet dette, har ikke vidst Besked om, hvad der skete. Thi der staar udtrykkeligt i Loven af 28. Maj 1880, at den skal omfatte baade Huse med Jordtilliggende og Huse uden Jord. Der er ikke fastsat forskellig Vurderingsgrænse. Der er en ganske ensartet Vurderingsgrænse, medens der derimod er nogen Forskel med Hensyn til, hvor meget de maa udlaane i Huse med og i Huse uden Jordtilliggende. Den fremsatte Paastand er altsaa ikke i Overensstemmelse med Loven, og det er ganske forkert at fremsætte den i Betænkningen. Den anden urigtige Paastand findes